

Kyrksläotts kommuns utlåtande om beredningsmaterialet för Esbo generalplan 2060 (planutkast)

Kommunstyrelsen 26.08.2024 § 253
540/10.02.02/2024

Beredare	Kommunarkitekt Tero Luomajärvi fornamn.efternamn@kirkkonummi.fi , tfn 09 29671 (växel)
Beslutsförslag	Kommundirektör Virpi Sailas Kommunstyrelsen beslutar godkänna Kyrksläotts kommuns utlåtande om beredningsmaterialet för Esbo generalplan 2060 (planutkast) som ingår som bilaga till det här ärendet.
Behandling	Kommunarkitekt Tero Luomajärvi presenterade ärendet vid sammanträdet. Ordföranden förklarade diskussionen avslutad och konstaterade att det under diskussionen hade lämnats ändringsförslag enligt följande: Ledamot Matti Kaurilas strykningsförslag: Följande stryks från sista stycket på sidan 4 i utlåtandet: "Således anser Kyrksläotts kommun att det är motiverat att utveckla den ifrågavarande tågstationen så att den i likhet med Alberga station fungerar som en hållplats för fjärrtåg. Fram till år 2060 skulle en betydande del av västra Esbos invånare samt en stor del av Kyrksläotts och en del av Vichtis invånare använda stationen." Strykningsförslaget understöddes av Timo Haapaniemi, Carl-Johan Kajanti, Anneli Granström, Piia Aallonharja och Antti Kilappa. Strykningsförslaget godkändes enhälligt efter att ordföranden hört sig för om det. Ordförande Timo Haapaniemis tilläggsförslag: Tillägg som näst sista stycke på sidan 5: "Kyrkslätt betonar att byggnaders utsläpp är större än trafikens utsläpp och att de är starkt koncentrerade till byggfasen. Därför bör man lägga större vikt vid byggandets koldioxidavtryck och främjandet av låga koldioxidutsläpp." Tilläggsförslaget understöddes av Ulf Kjerin, Anna Aintila, Anneli Granström, Piia Aallonharja, Carl-Johan Kajanti och Antti Kilappa. Förslaget om tillägg godkändes enhälligt efter att ordföranden hört sig för om det.
Beslut	Kommunstyrelsen beslutade enhälligt enligt beslutsförslaget med följande ändringar: Följande stryks från sista stycket på sidan 4 i utlåtandet: "Således anser Kyrksläotts kommun att det är motiverat att utveckla den ifrågavarande tågstationen så att den i likhet med Alberga station fungerar som en hållplats för fjärrtåg. Fram till år 2060 skulle en betydande del av västra Esbos invånare samt en stor del av Kyrksläotts och en del av Vichtis

invånare använda stationen.” samt

Tillägg som näst sista stycke på sidan 5:

”Kyrkslätt betonar att byggnaders utsläpp är större än trafikens utsläpp och att de är starkt koncentrerade till byggfasen. Därför bör man lägga större vikt vid byggandets koldioxidavtryck och främjandet av låga koldioxidutsläpp.”

För kännedom

Esbo stad

Redogörelse

Allmänt

Stadsstyrelsen i Esbo har 13.5.2024 beslutat lägga fram beredningsmaterialet för Esbo generalplan 2060 på grundval av 30 § i markanvändnings- och byggnadsförordningen. Planen var offentligt framlagd 3.6–3.9.2024.

Esbo stad ordnade 17.6.2024 ett möte där man för utlåtandegivarna presenterade beredningsmaterialet för Esbo generalplan 2060.

Esbo stad har till Kyrksläotts kommun skickat en begäran om utlåtande om beredningsmaterialet för Esbo generalplan 2060, så att utlåtandena ska lämnas in senast 3.9.2024. Kyrksläotts kommun har anhållit om och fått förlängd tid för att lämna in sitt utlåtande till och med 13.9.2024. Med begäran om utlåtande har man skickat planmaterialet, som omfattar bland annat följande handlingar:

- plankarta och planbestämmelser
- planbeskrivning
- bilagor till beskrivningen.

I beredningsmaterialet ingår en koncis beskrivning av planprojektet och där har man redogjort för de mål som stadsstyrelsen godkänt (13.3.2023). De har följande rubriker:

- Esbo växer och tättnar på ett hållbart sätt
- Esbo är en klimatsmart nätverksstad
- Esbo är trivsamt och naturnära

Av beredningsmaterialet framgår principerna för den eftersträlvade utvecklingen av markanvändningen i staden, såsom också behoven av olika funktioner och markanvändning samt i allmänna drag de områden som behövs som underlag för detaljerad planläggning och annan planering. Generalplanen utarbetas för hela staden och på plankartan illustreras markanvändningen i Esbo stad 2060. Åtta tidigare utarbetade generalplaner förblir ändå i kraft.

I enlighet med beredningsmaterialet är målet att Esbo år 2060 har ett invånarantal på till och med 510 000. Jämfört med nuläget skulle det komma till och med 210 000 nya invånare. Motsvarande beräknas antalet arbetsplatser uppgå till minst 210 000. Det innebär 50 000–90 000 nya arbetsplatser jämfört med nuläget. Tillväxtsiffrorna ovan är påfallande stora.

Generalplanen utarbetas som en generalplan med rättsverkningar såsom avses i MBL.

Samhällsstruktur och centrumområden

Grundidén för planlösningen som framförs i beredningsmaterialet är att förena de nuvarande fem stadscentrumen i Esbo med varandra genom spårförbindelser så att de bildar en stark nätverksstad. Det sjätte stadscentrumet blir Hista invid Västbanan. Ny stadsliknande bosättning placeras i närheten av spårförbindelserna och deras stationsområden. I planlösningen ingår flera nya spårförbindelser och cirka 85 procent av den beräknade befolkningsökningen placerar sig i korridorer för kollektivtrafik.

Centrumen har delats in i tre olika klasser, som är områden för centrumfunktioner (C-1), närcentrum (C-2) och koncentrationer för närcentrum (C-3). Planbeteckningarna innefattar definitioner för dimensioneringen av handel. I enlighet med planlösningen ligger en betydande del av bostadsbyggandet i centrumen. Hälften av befolkningsökningen (50 %) placerar sig på nya flervåningshusområden (AK) och om områdena för centrumfunktioner (C) byggs som flervåningshus, ökar mängden till 70 %. Motsvarande placerar sig endast 30 % av de nya invånarna på områden för mångsidigt boende (A) och småhusdominerade områden (AP). De mest betydande nya områdena för boende har anvisats i stationsregionerna längs Västbanan och stationsregionerna invid nya spårförbindelser och på områden mellan dem.

Utgångspunkten för planeringen är att trygga de nuvarande småhusområdena.

Nytt byggande utanför områdena som ska detaljplaneras styrs till byområden (AT), visserligen fastställer generalplanen inte lägenhetsspecifika byggrätter. De må konstateras att hela Esbo är område i behov av planering såsom avses i MBL 16 §.

Service och rekreation

I planlösningen har den offentliga servicen framförts beroende på huvudanvändningsändamål enligt följande:

- område för offentlig service och förvaltning (PY)
- område för service (P)
- idrottspark (VU).

Utöver ovanstående koncentreras service såsom till exempel läroanstalter, kultur- och hälsotjänster till centrumen (C). I beredningsmaterialet konstateras att man i den fortsatta planeringen av markanvändningen utöver områdesreserveringar för service enligt generalplanen bör beakta ett mer detaljerat servicenät som grundar sig på befolkningsdimensioneringen och trygga tillräckliga offentliga tjänster och områden som är viktiga med tanke på servicenätet.

Utvecklingen av den eftersträvade befolkningsmängden är den viktigaste enskilda faktorn som inverkar på dimensioneringen av affärsutrymmen för handeln. Enligt utredningen om handeln i Esbo (år 2023) skulle det beräknade behovet av planläggning av nya affärsutrymmen fram till år 2060 vara 630 000–1 200 000 v-m². Köpkraft, rumseffektivitet, näthandel och eventuella förändringar i konsumtionsbeteendet inverkar på behovet av affärsutrymmen. Enligt beredningsmaterialet styrs handeln med allmänna bestämmelser och mer i detalj med planbeteckningsspecifika bestämmelser. Det allmänna målet är ändå att styra handeln i första hand till centrumområden, vilket skulle vara positivt med tanke på god tillgänglighet och livskraften i centrumen. Dimensioneringen av handeln har utarbetats i enlighet med landskapsplanen.

I beredningsmaterialet finns beskrivningar av rekreationsområden och förbindelserna mellan dem samt av naturmiljöer, yt- och grundvatten, dagvatten och områden med översvämningsrisk såsom också kulturmiljöer och -landskap samt naturskyddsområden.

Trafik

Planlösningen grundar sig på betydande utveckling av kollektivtrafiken: nya förbindelser inom spårtrafiken förenar den nätverksliknande stadsstrukturen. I beredningsmaterialet konstateras att kostnaderna för de föreslagna trafikprojekten är betydande.

Jämfört med nuläget skulle fordonstrafiken öka före målåret 2060 med cirka 40 %, fastän planlösningen grundar sig på nya spårförbindelser inom kollektivtrafiken. Fordonstrafikens ökning beror på en betydlig befolkningsökning i enlighet med Esbo stads strategiska avsikter.

Havsnära rekreation upplevs som betydelsefullt för Esbo stad och man anser att strandstråket är viktigt. Det fortsätter över gränsen till Helsingfors, men avbryts i riktning mot Kyrkslätt, fastän kommunerna tillsammans dragit upp linjer för att i Esboviken utvecklas ett strandstråk runt viken, vilket Kyrksläotts kommun främjat i sin egen markanvändning.

För depån för närtågstrafiken finns i planlösningen två alternativa objektsbeteckningar som har följande planbeteckning: utredningbehov för depå för kollektivtrafik (jls). En av dem ligger i närheten av kommungränsen till Kyrkslätt i Mankby och den andra i närheten av Esbo centrum i Näckskogen.

Arbetsplatsområden

Arbetsplatsområdena i planlösningen ligger naturligt i stadsstrukturen och de har utranför områden för centrumfunktioner delats in i tre olika användningsändamål:

- arbetsplatsområden (TP)
- kommersiella tjänster (KM)
- produktions- och lagerområden (T).

Principen är att placera arbetsplatsområden på områden med bäst tillgänglighet, såsom i stadscentrum, i anslutning till högskolor och i knutpunkter inom spårtrafiken.

Samhällsteknisk försörjning

Planlösningen tryggar regionala och på kommunnivå betydande samhällstekniska funktioner och utvecklingen av dem. I fråga om solenergi konstateras i beredningsmaterialet att det finns knappt om möjliga platser för placering av solenergi på stadens område och att placeringen av sådan fordrar ytterligare undersökningar. Motsvarande konstaterar man om vindkraft att man är medveten om begränsningarna för placering av vindkraft. Placeringen av enskilda vindkraftsobjekt kan avgöras i detaljplanen med undantag av över 50 m höga kraftverk för vilka man måste begära ett separat utlåtande av försvarsmaktens huvudstab.

Områden lämpliga för avfallshantering och cirkulärekonomi har anvisats på temakartan för samhällsteknisk försörjning (ET). Det mest betydande är Käringmossens område i enlighet med landskapsplanen.

Klimat

I planmaterialet konstateras att stävjandet av klimatförändringen beaktats i planlösningarna genom placeringen av olika funktioner så att man strävar efter att göra gång, cykling och användning av kollektivtrafik så attraktiva som möjligt för invånarna. 85 % av de nya invånarna placerar sig på 600 m avstånd från en kollektivtrafikförbindelse som föreslås i planlösningen eller på en kilometers avstånd från en station inom spårtrafiken. 70 % av de nya invånarna placerar sig på områden för centrumfunktioner och flervåningshusdominerade områden.

För att minimera växthusgasutsläppen kommer sättet för ordnandet av kollektivtrafik, servicen och närservicen i de sex stadscentrumen att sättas i fokus, eftersom man tack vare tillgänglig service förväntar sig att behovet för ärendetrafik minskar. Å andra sidan torde banorna som ska byggas göra cykling smidigare och mer lockande. Det centrala är ändå den kännbart tätare stadsstrukturen, vilket enligt beredningsmaterialet minskar också på behovet av nya investeringar i infra.

I fråga om energilösningar främjar man med den allmänna bestämmelsen i planmaterialet kolneutrala energilösningar och energieffektivitet i placeringen av funktioner och byggnader. Energiproduktionen splittras på olika håll i staden genom att reservera områden för funktionen i fråga.

Byggande som anvisats utanför grönområdena bevarar enligt planbeskrivningen kolförråden och -sänkorna så bra som möjligt, även om man i beskrivningen också konstaterar att det som beskrivs ovan enligt beredningsmaterialet är en del av en mer omfattande helhet för stävjandet av utsläpp och tryggheten av sänkorna.

Anpassningen till klimatförändringen gäller enligt beskrivningen att vara förberedd på störtregn och på att havsytan stiger. I den har man identifierat översvämningsrisker och dagvatten samt hanteringen av dem. Man nämner också ökandet av perioder med värmebölja och till exempel de skadliga effekterna av fenomenet värmeöar i den allt tätare stadsstrukturen. Då ökar betydelsen av stadsgrönt. Å andra sidan ökar torkan till följd av värmebölja och då kan grundvattenytan sjunka.

Generalplanen områdesvis

I Kyrksläotts kommuns utlåtande fokuserar man på att kommentera markanvändningen i Kyrksläotts närområden. Man behandlar följande storumråden:

- Stor-Esboviken
- Stor-Köklax
- Gamla Esbo.

Ovan nämnda storumråden gränsar till Kyrksläotts kommun.

Bilaga:

Kyrksläotts kommuns utlåtande om beredningsmaterialet för Esbo generalplan 2060 (planutkast)

Tilläggsmaterial:

Esbo stads diaserie om beredningsmaterialet för myndigheternas bruk
Esbo stads begäran om utlåtande

<https://www.esboo.fi/sv/projekt/esbo-generalplan-2060>

